

2.2.2.2. Memòria. (EM)

CARACTERÍSTIQUES	DIFICULTAT-BARRERA-NECESSITAT
1. Les característiques principals de la "memòria en l'autisme" són la Gestalt (tots els sentits), la literalitat (realisme) i l'associació sobre un aspecte sensorial concret. L'alumnat amb TEA mostra una memòria excel·lent, però aquesta és selectiva i no s'ajusta a la manera habitual de processar i retindre la informació com en el desenvolupament normotípic (per exemple, retenció i recuperació d'informació significativa, o la necessitat d'agrupar els elements individuals en unitats majors que siguin coherents). Generalment, mostra una extraordinària memòria mecànica que li permet retindre i recordar gran quantitat de dades i informació específica. No obstant això, aquesta habilitat pot resultar enganyosa, ja que ser capaç d'aprendre moltes dades, no significa ni que aquestes s'apreguen de manera significativa i funcional ni que n'hi haja una comprensió adequada. D'altra banda, aquesta excel·lent memòria mecànica pot confondre els adults, que quan escolten com empra un vocabulari tan elaborat, assumeixen que la comprensió d'aquest també és adequada, quan, tot al contrari, l'experiència demostra que moltes vegades aquesta relació ús-comprensió no és real. Característiques favorables: ■ Oliver Sacks afirma que en aquest tipus de memòria hi ha una connexió entre l'escena i el temps, entre el contingut i el context (anomenada <i>memòria concreta</i>) que provoca un sorprenent poder de memòria literal, la qual és molt comuna	(Dificultat) 28. Deficiència en l'organització dels coneixements adquirits, provocada per una memòria multidimensional i multisensorial. (Barrera) 28. L'aprenentatge en les activitats escolars és cíclic i es basa en la relació amb els coneixements previs, la qual cosa permet la posterior recuperació dels aprenentatges adquirits. (Necessitats) 14. -Accedir a la informació i a l'aprenentatge mitjançant l'ensenyament estructurat (<i>què faré, quan ho faré, on</i>, etc., organització visual del temps de treball) ACCÉS. Informació i comunicació. -Aprendre i utilitzar de manera autònoma un sistema de comunicació augmentatiu/alternatiu, que l'informe. APRENENTATGE. Currículum personalitzat. (Dificultat) 29. Dificultat per a extraure els continguts rellevants de les exposicions. (Barrera) 29. Es dona per descomptat que l'alumnat atén el que el professorat explica i vol destacar, sense assegurar-se que està fent atenció a les coses rellevants i retenint les importants.

CARACTERÍSTIQUES	DIFICULTAT-BARRERA-NECESSITAT
entre persones amb autisme d'habilitats especials <i>savants</i>: llista de telèfons, llista de ciutats, etc. <i>Savant</i>: càmera fotogràfica, capaç de després de sobrevolar una ciutat durant 2 hores, dibuixar minuciosament tots els seus edificis, carrers, monuments, etc. - Se sap que algunes persones amb autisme tenen la capacitat de lletrejar molt bé gràcies a la seua memòria visual fotogràfica: alhora que lligen i memoritzen amb rapidesa l'ortografia de les paraules; quan lletregen malament una paraula, acudeixen al seu catàleg mental de dades per a recordar quina ortografia és la que més s'ajusta a la paraula (O'Nelly, 1999). - Algunes persones amb autisme tenen una memòria auditiva molt bona, <i>memòria sonora</i> (Williams, 1996), que els permet repetir -tornar a reproduir-, llargues sèries de frases que han sentit anteriorment. (<i>ecolàlia diferida</i>). - Quan les instruccions verbals es presenten per mitjà de passos visuals (imatges, fotografies, etc.), els resulta més fàcil, ja que els ajuda a "traduir" el missatge auditiu i convertir-lo en un mode visual intern. Característiques desfavorables: - Dificultats per a extraure les característiques rellevants d'alguns records particulars, a fi de poder construir un record general i amb sentit.	(Necessitats) 21. -Accedir a l'aprenentatge amb materials de suport que presenten els continguts de forma simplificada i que en destaquen les coses més importants. ACCÉS. Materials. -Desenvolupar estratègies per a poder diferenciar les coses importants de les anecdòtiques en les explicacions, les lectures, i els diferents contextos. APRENENTATGE. Autonomia per a l'aprenentatge. (Dificultat) 30. Dificultat en la memòria auditiva a curt termini. (Barrera) 30. Parlar-li ràpid, diverses ordres seguides i llargues. (Necessitats) 22. -Accedir a la informació verbal amb ordres curtes, per passos, i amb suport visual, que li permeten entendre el missatge i les instruccions i que alhora l'ajude a automatitzar les accions que ha de realitzar. ACCÉS. Informació i comunicació. -Desenvolupar habilitats per a col·laborar en equips de treball, tot comprnent els missatges que rep, o sabent explicar les característiques dels missatges amb què ha de parlar als companys. PARTICIPACIÓ. Interacció grupal.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

CARACTERÍSTIQUES	DIFICULTAT-BARRERA-NECESSITAT
▪ Sovint les persones amb autisme tenen una memòria auditiva a curt termini molt pobre. Tenen dificultats per a recordar les instruccions auditives formades per tres o més passos (ordres amb tres o més instruccions). ▪ Poden aparèixer marcades dificultats en relació a la memòria de treball en general (una habilitat que s'inclou dins de les anomenades <i>funcions executives</i>) que són les que permeten, per exemple, mantindre activa la informació rellevant mentre tractem de resoldre un problema. ▪ Jordà i Powell (1995), consideren que la principal dificultat de la memòria en l'autisme és el problema que es té per a desenvolupar una memòria personal per episodis (memòria autobiogràfica), és a dir, l'impediment que es té per a sentir-se u mateix com a part dels esdeveniments, fet que porta a patir dificultats en el desenvolupament dels records personals. ▪ Dificultats concretes en la recuperació del que es memoritza. Moltes persones amb autisme són incapaces de recuperar els records si no és que algun fet en provoqe l'aparició. No obstant això, si se'ls dona pistes o se'ls provoca amb una imatge, un so, una olor, un sabor, etc., disporen tota una seqüència de records. Pareix que no tinguen un control conscient de la seua "base de dades" i necessiten que algun fet desencadene de manera correcta l'eixida d'informació. ▪ Emmagatzemament dels records visuals, auditius, olfactius, gustatius i tàctils d'una forma molt real. Per exemple, pensar en	(Dificultat) 31. Dificultat per a recuperar els records de forma voluntària. (Barrera) 31. Els senyals per a recuperar els coneixements adquirits no serveixen per a l'alumnat amb TEA. (Necessitats) 23. -Accedir als entorns que estiguen ben organitzats, i l'estructura dels quals facilite la creació d'hàbits, de rutines i de l'organització de les tasques amb connectors que els permeten ordenar les seues activitats i amb això les associacions dels seus aprenentatges per a poder accedir al record amb més facilitat. ACCÉS. Materials. -Desenvolupar estratègies per a l'aprenentatge autònom, tot establint marcadors per a organitzar la memorització i la seua posterior recuperació. APRENENTATGE. Autonomia per a l'aprenentatge. (Dificultat) 32. Dificultat per a memoritzar continguts d'una forma abstracta o continguts emocionals. És una memòria literal, perceptiva, etc. (Barrera) 32. Explicacions a l'aula utilitzant frases fetes, amb doble sentit, ironia, etc.

CARACTERÍSTIQUES	DIFICULTAT-BARRERA-NECESSITAT
textures que odien pot fer que patisquen calfreds, que se'ls posa la pell de gallina i que tinguen un sentiment general de malestar (Willey, 1999). 2. Memòria associativa. La memòria en l'autisme sovint es descriu com una memòria associativa o <i>memòria en sèrie</i> (Williams, 1996). Es diferencia de l'ordinària (<i>memòria verbal</i>) en la manera en què es desenvolupa: la memòria verbal és lineal i la memòria associativa és no lineal (Grandin, 1996a), i la poden desencadenar diversos estímuls sensorials, com algunes olors, determinats colors o pautes, tactes, moviments físics, combinació de sons o paraules. Per exemple: ▪ "La paraula <i>davall</i> va provocar que T. Grandin s'imaginara a ella mateixa passant per davall de les taules del col·legi durant un exercici d'atac aeri. Després va continuar "reproduint el vídeo" de la professora renyant-la per haver colpejat Alfred quan aquest li va tacar la sabata, i "a continuació va veure" submarins a l'Antàrtic i la cançó dels Beatles "Yellow Submarine" (Submarí groc). Si deixava que la seua ment parara en la imatge del submarí groc, llavors podia sentir la cançó i començava a cantussejar. Quan arribava a la part en què la gent pujava a bord, la seua associació es desviava cap a la passarel·la d'un vaixell que havia vist a Austràlia, etc." (Grandin, 2000). ▪ Xavi (3 anys i 2 mesos), està assegut a l'estora, jugant amb diversos objectes, molt tranquil i entretingut, mentre sa mare i jo estem conversant. De sobte	(Necessitats) 5. -Adquirir i desenvolupar habilitats socials necessàries per a la interacció social: frases freqüents de doble sentit, paraules de contingut emocional. PARTICIPACIÓ. Interacció grupal. 24. -Desenvolupar habilitats per a la comunicació interpersonal, i per a establir relacions d'amistat i ajuda mútua. Fer especial atenció a les expressions amb major component emocional o abstracte. PARTICIPACIÓ. Relacions interpersonals. -Aprendre expressament vocabulari, expressions abstractes i d'emocions, pròpies de l'edat. APRENTATGE. Currículum personalitzat.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

CARACTERÍSTIQUES

agafa un dau de fusta, veu la lletra "P", i mirant al buit, inicia una sèrie de paraules: *xiulet [pito en castellà], peluix, pilota, papà, papallona, pum, pum-pum-pum, rata-pum-pum-pum*. Para i s'alça, va caminant cap a una cadira, tarallarejant *pam-pam-pam-tampatantam* i seu a la cadira, deixa de vocalitzar, mira la mare amb cara de tristesa i crida: *banda, orquestra, banda, instruments; Castelló, Castelló; festa, festa, instruments*. Es... llança corrents als braços de sa mare, cridant entre plors: *instruments, instruments, Castelló*. Els... instruments són el seu major centre d'interés en aquest moment, i venint a l'entrevista s'havien creuat amb una banda de música (Barrios, 2015).

Molts xiquets i xiquetes amb autisme usen aquesta memòria en sèrie (o associativa) com una forma de compensar la seua incapacitat per a processar la informació d'una manera ràpida (processament retardat): no processen la informació al mateix temps en què aquesta es desenvolupa. Sovint no poden seguir el fil de la conversa, ja que és possible que en el breu espai de temps que existeix entre les dues meitats d'una frase sorgisquen noves pistes, nous canals, que porten a altres, i així una vegada i una altra (Williams, 1996). Simplement no poden detindre les associacions interminables (Grandin, 1996a) i ben sovint fan ús de les cançons, música de publicitat, etc. per a respondre (*ecolàlies diferides*).

Sens dubte és aquest un camp molt atractiu, en el qual es necessiten molta investigació i bones pràctiques educatives.

DIFICULTAT-BARRERA-NECESSITAT

(Dificultat)

33. Dificultat per a la memòria de treball.

(Barrera)

33. Materials poc estructurats, complexos, amb molts estímuls.

(Necessitats)

23.

-Accedir a entorns ben organitzats i estructurats que faciliten la creació d'hàbits, de rutines, i de l'organització de les tasques amb connectors que els permeten ordenar les seues activitats i amb això les associacions dels seus aprenentatges per a poder accedir al record amb més facilitat.

ACCÉS. Materials.

-Desenvolupar estratègies per a l'aprenentatge autònom, tot establint marcadors, per a organitzar la memorització i la seua posterior recuperació.

APRENENTATGE. Autonomia per a l'aprenentatge.